

SOC 101 Úvod do sociologie

Bakalářské studium sociologie, FSS MU 2005/2006

Vyučující kursu: Csaba Szaló, Eva Šlesingerová

Kontaktní adresa: eslesi@fss.muni.cz

Webovová stránka kursu:

<https://is.muni.cz/auth/el/1423/podzim2006/SOC101/?fakulta=1423;obdobi=3565;kod=SOC101>

Anotace

Kurz nabízí základní informaci o klíčových pojmech sociologie. Je koncipován tematicky a rozdělen do čtyř bloků: (a) sociologie jako forma vědění, (b) člověk a společnost, (c) struktury moci, (d) sociální změna. Cílem kurzu je poukázat v kontextu soudobého sociologického myšlení na souvislosti mezi biografickou zkušeností individuálních aktérů a historickou dynamikou institucionálních struktur společnosti.

Forma hodnocení

(a) *Průběžný test* za 20 bodů. (b) *Písemná zkouška* za 80 bodů.

Obsahem průběžného testu budou otázky z knihy Bauman – May (2004). Obsahem písemné zkoušky budou otázky z povinné literatury Giddens (1999) a Bauman – May (2004).

Výsledná známka se tvoří součtem bodů průběžného testu a písemné zkoušky. Minimální počet bodů pro získání kreditů je 60 z celkem 100 bodů. Informace o výsledcích testů získají studenti prostřednictvím ISMU do 5 dnů. Termíny zkoušky budou zveřejněny rovněž prostřednictvím ISMU. Nedostaví-li se student na jeden ze dvou řádných termínů zkoušky, ztrácí tím možnost absolvovat zkoušku v řádném termínu. I v tomto případě však může absolvovat opravný termín zkoušky, který se však do ISMU započítává jako termín opravný (a nikoliv jako termín řádný). Případný druhý opravný termín se řídí předpisy Studijního a zkušebního řádu MU (viz: <http://www.rect.muni.cz/statut/studrad-Bc-Mgr.htm>).

Časový rozvrh a rozpis témat kursu

26. 09.

Setkání s prvním ročníkem, úvod do organizačních záležitostí kurzu

03. 10.

Povaha sociologického myšlení, sociologické problémy a sociologické teorie

Vznik sociologie. Sociologická imaginace. Kritéria vědeckosti a kontroverzní vztah sociologie k metodám přírodních věd. Teoretické přístupy, teoretická dilemata a teorie v sociologii

Základní literatura: Giddens, A. *Sociologie*. s. 14-30, 504-530, 532-548 (58)

10. 10.

Kultura, socializace a jedinec

Propojenost biografie a historie, mikro a makrosociologie. Rozmanitost kultur a etnocentrismus. Socializace a resocializace.

Základní literatura: Giddens, A. *Sociologie*. s. 32-39, 47-60. (20)

17. 10.

Sociální interakce a sociální vztahy

Každodennost, sociální interakce a organizace jednání v sociálním kontextu. Genderované sociální role. Sociální a kulturní reprodukce genderu. Příbuzenské systémy jako podoby sociální organizace.

Základní literatura: Giddens, A. *Sociologie*. s. 86-108, 184-199, 110-134, 156-163, 178-181.

(61)

24. 10.

Sociální normy, konformita a deviace

Sociální deviace a sociální normy. Sociologické teorie zločinu a duševní poruchy.

Základní literatura: Giddens, A. *Sociologie*. s. 184-225. (41)

31.10.

přednáška: **Moderní organizace , byrokracie a disciplinace**

Organizace jako restrukturalizace času a prostoru. Moderní forma vládnutí a disciplinace. Vzdělání.

Základní literatura: Giddens, A. *Sociologie*. s. 287-296, 308-312, 315-319. (17).

07. 11.

čtecí týden

14. 11.

Průběžná kontrola studia (test, rozpoznání autora na základě klíčových konceptů a výklad textu vlastními slovy)

21. 11.

přednáška: **Stratifikace, sociální třídy a etnické skupiny**

Strukturovaná nerovnost mezi skupinami. Sociální a symbolická konstituce sociálních tříd. Etnická identita a sociální hierarchie etnických vztahů.

Základní literatura: Giddens, A. *Sociologie*. s. 254-262, 275-285, 228-252. (42)

28. 11.

přednáška: **Stát, vládnutí a politická moc**

Moc, autorita a legitimita. Konstituce moderního státu. Právo jako systém dominance a občanské práva.

Základní literatura: Giddens, A. *Sociologie*. s. 334-346. (12)

05. 12.

přednáška: **Modernita, modernizace a kulturní změna**

Před-moderní a moderní společnosti. Modernita a sekularizace. Posvátné a profánní. Náboženství jako kulturní systém. Komunikace a sociální organizace. Kulturní průmysl a symbolická moc. Kulturní reprodukce a ideologie.

Základní literatura: Giddens, A. *Sociologie*. s. 62-83, 360, 368-376, 392-393, 398-403, 412-427, 432-441. (59)

12. 12.

přednáška: **Moderní urbanizace a globalizace**

Modernita a modernizace. Urbanizace. Sociální hnutí a sociální reforma. Pozdní-modernita nebo post-modernita?

Základní literatura: Giddens, A. *Sociologie*. s. 486-496, 444-455, 470-484. (35)

Seznam literatury ke zkoušce:

Bauman, Z – May, T. 2004. *Myslet sociologicky*. Praha: SLON.

Giddens, A. 1999. *Sociologie*. Praha: Argo.

Doporučená literatura

Šanderová, J. 2005. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách :několik zásad pro začátečníky*. Praha : SLON.

Keller, J. 1997. *Úvod do sociologie*. Praha: SLON.